

Katja Liukkonen
University of Southern California

Loppuraportti

University of Southern California
Annenberg School for Communication and Journalism
M.A. in Specialized Journalism, 2023-2024

Valmistautuminen

Sain tietää päässeeni opiskelemaan Kaliforniaan eräänä marraskuisena perjantai-iltapäivänä, kun märkää lunta satoi vaakatasossa ja ulkona alkoi jo hämärtää. Seisoin kadulla, enkä voinut uskoa, että seuraavan marraskuun viettäisin Los Angelesissa. Epätodellinen tunne jatkui siihen saakka, kunnes pääsin perille kaupunkiin, sillä matkan varrella oli epäselvyyksiä ja säätöä paljon enemmän, kuin olin ajatellut.

Kouluun hakeminen oli yllättävän monimutkainen prosessi motivaatiokirjeineen ja suosituksineen (TOEFL-kielikoetta minun ei onneksi tarvinnut tehdä, sillä suoritin kandiditutkintoni Englannissa), ja vaikka hakemukset piti lähettää jo alkuvuodesta, koulun päätös kesti pitkälle kevääseen ja jännitin, että pääsenkö kouluun vai en. Jälkikäteen ajateltuna jännitys oli varmasti turhaa, mutta en sitä silloin tajunnut. Kirjoitin kouluun jo itse kyselläkseni prosessista ja lopullinen päätös tuli vasta huhtikuussa. Sen jälkeen piti hoitaa viisumiasiat – myös se oli epäselvä prosessi. En tiennyt, kannattaako minun hakea F- vai J-viisumia, mitä eroa niillä on ja kuinka kauan niiden saamisessa kestää. Päädyin J-viisumiin, sillä näin puolisoni sai työluvan Yhdysvaltoihin vuodeksi. Viisumi tuli lopulta aika nopeasti, vaikka jouduin lähettämään tarkentavia sähköposteja sekä Yhdysvaltain suurlähetystöön Helsinkiin että Yhdysvaltojen maahanmuuttoviranomaisille. Yllätyksekseni molemmat vastasivat kysymyksiini nopeasti. Koska en uskaltanut ostaa lentolippuja ennen kuin olin varma viisumeista, lippujen hinnat olivat jo aika korkeita. Jälkikäteen ajateltuna liput olisi kannattanut ostaa jo aiemmin, sillä hätätilanteessa ainakin Finnairin lentojen päivämääriä voi muuttaa suhteellisen edullisesti.

Käytännön asiat Kaliforniassa

Lensin Los Angelesiin yksin päivää ennen koulun alkua ja perhe jäi miehen töiden takia vielä Suomeen. Asuin ensimmäiset kolme viikkoa tuttavien asunnossa Santa Monicassa ja sillä aikaa etsin meille omaa asuntoa. Asunnon etsiminen oli haastavaa, sillä koulua oli joka arkipäivä klo 9-17 ja metrolla meni koululle melkein tunti yhteen suuntaan, enkä useinkaan ehtinyt asuntonäytöille. Vuokranantajat olivat myös erittäin nihkeitä vuokraamaan minulle mitään, sillä minulla ei ollut credit ratingia eikä työnantajaa. Apurahakirje Helsingin Sanomain Säätiöltä ja opiskelutodistus USC:stä eivät auttaneet asiaa paljoakaan. Suurin osa asunnoista vuokrattiin myös vähintään vuodeksi ja minä tarvitsin asuntoa vain 10 kuukaudeksi. Lopulta löysin asunnon suomalaisen välittäjän kautta ja hänestä oli paljon apua mm. paperitöissä. Vuokrasopimus oli nimittäin noin 30-sivuinen paperinivaska, joka suurimmilta osin oli lakitekstiä. En tiedä,

olisinko halunnut allekirjoittaa sitä ilman välittäjää, joka vakuutti, että kyseessä on ihan normaali prosessi. Välittäjänkin kautta vuokranantaja oli nihkeä ja jouduin maksamaan koko 10 kuukauden vuokran ennakoon. Siitä tuli muhkea summa, sillä kaksiomme vuokra oli 3595 dollaria kuussa, takuuvuokra vielä päälle. Koska Helsingin Sanomain Säätiön apurahat maksetaan osissa, myös osa säästöistäni meni vuokran maksamiseen. Vuokra oli korkea paikallistasoonkin verrattuna (loppuvuodesta vuokrat kuitenkin hieman laskivat Santa Monican alueella), mutta lokaatio oli täydellinen: kävelymatka rannalle, metrolle ja lapsen koululle.

Halusimme asua Santa Monicassa nimenomaan hyvien koulujen vuoksi, emmekä joutuneet pettymään: Roosevelt Elementary oli aivan ihana koulu, jossa laadukkaan opetuksen lisäksi oli monia yhteisöllisiä tapahtumia. Tutustuimme lapsen kautta moniin ihmisiin, joista tuli ystäviä ja joiden kanssa olemme varmasti yhteydessä tulevaisuudessakin. Santa Monican pohjoispuoli on kyllä selkeä “paremman väen” kupla, jossa oli myös paljon asukkaita Euroopasta ja aamuisin vanhemmat saattoivat tuoda lapsensa kouluun yhdessä ja sen jälkeen mennä rauhassa kahville. Ihmettelinkin, että missä vaiheessa kukaan tekee töitä.

Yhdysvalloissa koulu aloitetaan vuotta aiemmin kuin Suomessa ja lapsemme aloittikin 5-vuotiaana esikoulun. Se, ettei hän osannut sanaakaan englantia, ei tuntunut olevan kenellekään ongelma – opettaja sanoi, että kyllä hän oppii ja niin hän oppikin: jo parin viikon päästä hän osasi muodostaa lauseita ja lukuvuoden lopussa puhui englantia jo melkein natiivitasolla kalifornialaisella aksentilla. Varmasti hänen ulospäinsuuntautuneisuudestaan ja muusta kielitaidostaan (puhumme kotona suomea ja venäjää, ja lisäksi lapsi kävi ranskankielistä päiväkotia Suomessa) oli hyötyä, mutta kyllä ihmettelimme monta kertaa mieheni kanssa, kuinka lapset voivat oppia täysin uuden kielen noin nopeasti. Suosittelen lämpimästi tällaista kokemusta perheellisille, sillä uskon, että kokemus on tehnyt lapsestamme entistä avarakatseisemman, pelottomamman ja seikkailunhaluisemman.

Meille oli alusta saakka selvää, että hankimme auton, sillä elämä ilman autoa olisi ollut erittäin rajoitettua. Emme kuitenkaan olleet ajatelleet, että myös auton hankkiminen olisi hankalaa. Käytettyjen autojen hinnat olivat koronan jälkimainingeissa korkeat ja etsimme ok-kuntoista ja ok-hintaista autoa aika kauan. Lopulta löysin Facebook Marketplacesta miehen, joka oli muuttamassa Singaporeen ja halusi myydä autonsa nopeasti. Yleensä paperityöt pitää tehdä virastossa (DMV), mutta mies ehdotti yksityistä yritystä, joka tekee rekisteröinnit suhteellisen edullisesti ilman virastojonossa istumista. Se oli yllättävänkin kätevä ja nopea, mutta vakuutuksen voimaantuloa piti odottaa kaksi viikkoa ja auto seisoi sen ajan tallissa. Kuulemma moni vakuutusyhtiö oli lähtenyt pois Kalifornian markkinoilta ja siksi jonot olivat pidentyneet ja hinnat nousseet.

Koulu

Kurssien valitseminen tuntui siltä, kuin olisi lapsena karkkikaupassa, sillä kiinnostavia kursseja oli todella paljon, mutta kaikkia ei tietenkään pystynyt ottamaan.

Hyvin harva kurssi on oikeasti pakollinen, vaikka koulussa niin aluksi sanottaisiinkin, ja melkein kaikesta voi neuvotella. Jos jokin "pakollinen" kurssi tuntuu turhalta tai tylsältä, aina voi vedota siihen, että on työskennellyt monta vuotta toimittajana ja tietää jo aiheesta kaiken. Yleensä se tepsii ja voi valita kurssin, joka oikeasti kiinnostaa. Suosittelen myös ottamaan kurseja Annenbergin ulkopuolelta, vaikka siihen(kin) sisältyy runsaasti säätöä. Itse otin kurssin elokuvakoulusta (SCA) ja olin välillä parilla kurssilla kuunteluoppilaana.

Yleisesti ottaen kaikkien kurssien opetus on laadukasta, vaikka erojakin on. Osa opettajista on selvästi paremmin perillä työelämästä, osa taas on opettanut samaa kurssia jo liiankin kauan. Useimmiten opettajat ovat journalisteja (tai jonkin muun alan ammattilaisia) ja opettavat osa-aikaisesti paria kurssia. Mielestäni tämä on paras yhdistelmä, sillä liian usein olen ollut Suomessa sellaisen opettajan kurssilla, joka ei tiedä nykyajan työelämän vaatimuksista paljoakaan.

Alla tarkempaa tietoa valitsemistani kursseista.

Kesä

JOUR 528 Summer Digital Journalism Immersion (3 units)

Kaikille pakollinen kurssi, jossa ei toimittajan töitä aiemmin tehnyt ihminen opi paljoakaan uutta. Kiinnostavaa oli tutustua paremmin kanssaopiskelijoihin ja tutustua amerikkalaiseen työkuulttuuriin. Hyödyllistä oli myös journalistisen jargonin oppiminen englanniksi.

JOUR 503 Visual Literacy and Introduction to Documentary Storytelling (1 unit)

Halusin vuoden aikana keskittyä dokumenttielokuvaan, joten otin tämän Dan Birmanin opettaman kurssin, vaikka jälkikäteen ajateltuna syksyn dokumenttielokuvakurssit (joita opetti sama opettaja) olivat tämän toistoa. Suosittelisin tätä opiskelijalle, joka on kiinnostunut dokumenteista, mutta ei aio ottaa muita dokkarikurseja ainakaan Annenbergissä. Kurssilla pääasiassa katsottiin dokumenttielokuvia ja juteltiin niistä.

JOUR 506 Introduction to International Reporting (1 unit)

Koulun julkisopettajan Afua Hirschin pitämä kurssi, joka oli kiinnostava lähinnä siksi, että Hirsch on tunnettu brittitoimittaja, joka on tehnyt dokkarisarjan Samuel L. Jacksonin kanssa ja kirjoittaa mm. Vogueen ja The Guardianiin. Juttelimme kurssista Afuan kanssa myöhemmin syksyllä ja hän mainitsi, että käytännössä kurssi opettaa amerikkalaisille, että myös Yhdysvaltojen ulkopuolella on elämää. Tämä pitkälti tiivistää kurssin sisällön.

JOUR 511 Narrative Non-Fiction (1 unit)

Kutsuisin Pulitzer-palkitun opettajan Edward Humesin pitämää kurssia ennemminkin kirjoituslaboratorioksi, sillä tuntien aikana kirjoitimme paljon ja editoimme vähän. Tehtävät olivat tyyliä "menkää 20 minuutiksi ulos ja kirjoittakaa siinä ajassa narratiivinen artikkeli jonkun esineen tai eläimen näkökulmasta". Kiinnostava kokeilu, joka onnistuakseen vaati heittäytymistä ja omista maneeereista luopumista.

Kahden opintopisteen lakikurssia en halunnut ottaa, vaikka se oli "pakollinen". Sen sijaan sain valita kaksi yhden pisteen kurssia.

Syyslukukausi

PR 568 Crisis Management in Strategic Public Relations (3 units)

Annenbergin PR-puolen kurssi, josta en ollut varma, kannattaako se ottaa, mutta olen todella tyytyväinen, että otin. Megan Jordan on monessa liemessä keitetty kriisiviestinnän ammattilainen, joka kutsui vierailijoita lähes jokaiselle luennolle. Jos kriisiviestintä kiinnostaa vähänkään, suosittelen tätä kurssia lämpimästi.

JOUR 521 Documentary Pre-Production (2 units)

Ehkä suurin pettymys vuoden aikana oli dokumenttielokuvakurssit. En pitänyt Dan Birmanin vanhoillisesta opetustavasta, joka oli tyylillä "it's my way or the highway". Jos ei tiedä mitään dokumenttielokuvasta, niin ehkä kurssista olisi hyötyä, mutta jos on jotain näkemyksiä mihinkään suuntaan (ja ne eivät mene yksiin opettajan ajatusten kanssa), niin saattaa tulla ongelmia. Syksyn kurssi koostui lähinnä dokkareiden katselemisesta ja analysoimisesta sekä oman dokkarin kehittämisestä. Käytännössä opiskelijat kuuntelivat kolmisen tuntia opettajan yksinpuhelua ja vastasivat aina välillä hänen kysymyksiinsä. Kuvaamisen pitäisi periaatteessa tapahtua vasta keväällä, mutta jos sen oikeasti jättää kevääseen, niin tulee kiire.

Videokuvaamista ja editoimista kurssilla opetetaan vain minimaalisesti, joten sitä täytyy opetella omalla ajalla. Jos olisin etukäteen tiennyt, millainen kurssi on, olisin ehdottomasti ottanut dokumenttikurssin elokuvakoulusta.

JOUR 539 Introduction to Investigative Reporting (2 units)

Pulitzer-palkitun opettajan Mark Schoofsin pitämä kurssi oli intensiivinen ja työntäyteinen, mutta palkitseva. Schoofs on erittäin vaativa opettaja ja täytyy olla valmiina tekemään paljon tehtäviä ja lukemaan kymmeniä artikkeleita. Jos on yhtään kiinnostunut tutkivasta journalismista, tämä kurssi on must. Kurssilla suunnitellaan omaa laajaa tutkivaa artikkelia, joka toteutetaan kevään aikana.

JOUR 499 Introduction to OSINT Reporting (2 units)

Tämä kurssi meni käsi kädessä tutkivan journalismin kurssin kanssa, mutta keskittyi open source investigationiin, eli tiedusteluun avoimista lähteistä. Opin monia uusia taitoja, jotka ovat oleellisia nykyajan journalistille. Kevin D. Reyes on uusi opettaja koulussa ja erittäin hyvä ja innokas. Myös tätä kurssia voin suositella.

JOUR 547 Navigating the Media Marketplace (1 unit)

En tiedä, miksi otin tämän kurssin, sillä turhempaa kurssia saa hakea. Se on pakollinen MS in Journalism -puolen opiskelijoille, mutta jos takana on jo toimittajataustaa, niin kurssia ei kannata ottaa. Hyödyllisintä antia oli ehkä CV-työpaja, jossa hiottiin ansioluetteloa nykytrendien mukaiseksi.

JOUR 567 The Power of Narrative (2 units)

Kaikkien inhokki, mutta pakollinen kurssi, mistä en saanut puhuttua itseäni pois. Kurssin pointti oli kirjoittaa pitkä narratiivinen artikkeli ja myydä se jollekin lehdelle, mutta harva onnistui.

JOUR 594A Master's Thesis (2 units)

Kurssi kesti vain puolet lukukaudesta ja siinä käytiin läpi muutamia käytännön asioita maisterin tutkielmasta. Pakollinen.

Kevätlukukausi

JOUR 595 Critical Thinking: The Art and Science of Not Getting Fooled (3 units)

Itseni lisäksi myös moni muu yritti puhua itsensä ulos tästä pakollisesta kurssista siinä kuitenkaan onnistumatta. Mielestäni kurssi sopisi aloittevalle toimittajalle tai kandidaatiin opiskelijalle. Annoimme aiheesta paljon palautetta, joten toivottavasti tulevaisuudessa kurssi olisi valinnainen.

JOUR 517 Advanced Investigative Reporting (4 units)

Tutkivan journalismin jatkokurssilla alettiin kirjoittamaan syksyllä suunniteltua artikkelia. Myös lukemista oli paljon ja lisäksi tunneilla oli usein vierailevia toimittajia.

JOUR 522 Video Documentary Production (4 units)

Tässä vaiheessa vuotta minulla (ja myös muutamalla muulla) oli mennyt hermo opettajaan ja keskityin lähinnä oman dokkariprojektini kehittämiseen. Tunneilla opettajan kuuntelemisen lisäksi katselimme kanssaopiskelijoiden kuvaamaa materiaalia ja keskustelimme kaikkien projekteista. Vaikka olin aloittanut kuvaamisen jo syyslukukauden aikana, minulle tuli lopulta kiire saada dokkari loppuun. Monella projekti jäi kokonaan puolitiehen.

CTWR 411 TV Script Analysis (2 units)

Ainoa elokuvakoulun kurssi, jonka kävin. Tunneilla katsottiin yleensä kaksi jaksoa kahdesta eri tv-sarjasta ja keskusteltiin niiden draaman kaaresta, juonenkulusta jne. Melkein kaikki muut olivat käsikirjoittajaopiskelijoita. Kurssi oli ainoa käymäni ns. luentokurssi, jossa oli noin 100 opiskelijaa. Amerikkalaiset onnistuvat kuitenkin tällaisistakin kursseista saamaan yllättävän vuorovaikutteisia, sillä kaikki opiskelijat haluavat kommentoida opettajan sanomisia ja osallistua keskusteluun.

JOUR 594B Master's Thesis (2 units)

Opiskelijoiden piti maksaa tästä kurssista kahden opintopisteen verran, mutta mitään opetusta ei ollut. Opiskelijat olivat ymmärrettävästi tästä näreissään, vielä suuremmin siitä syystä, että maisterin tutkielman jättöprosessi oli niin hämmentävä, että muutama ihminen melkein missasi deadline ja riskeerasi valmistumisensa.

Mitä vuodesta jäi käteen

Kokonaisuudessaan vuosi oli upea ja on todella harmi, että se on jo takanapäin. Lähtisin uudestaan milloin tahansa! Vuoden aikana sain lisää itsevarmuutta ja uskoa siihen, että minulla on paljon annettavaa. Huomasin myös täysin uudella tavalla osaamiseni. Työympäristössä omia taitojaan ja kehittymistään harvoin huomaa, mutta kun menee täysin erilaiseen paikkaan, omat taidot tulevat ihan eri tavalla esille. Toki opin myös paljon. Lisäksi 37-vuotiaana olin kurssini vanhin ja nyt opiskeluvuoden jälkeen ymmärrän paljon paremmin parikymppisten sielunmaisemaa!

Parasta olivat myös uudet ihmiset. Tutustuimme moniin amerikkalaisiin ja muihin ulkomaalaisiin, USC:n lisäksi myös lapsen koulun kautta. Myös Kaliforniassa asuvat suomalaiset ottivat meidät avosylin vastaan ja oli ihanaa olla edes vuoden verran osa amerikkalaista suomalaisyhteisöä.

On tuntunut mielettömältä saada tällainen "aikalisä" kesken työuran ja pohtia, mitä sitä haluaisikaan vielä urallaan tehdä. Suosittelen lämpimästi tällaista kokemusta ja olen todella kiitollinen Helsingin Sanomien Säätiölle tästä mahdollisuudesta.